

Voorstel aan de raad

Aan de gemeenteraad
Gemeente Steenwijkerland
Vendelweg 1
8331 XE Steenwijk

Steenwijk, 11 mei 2026
Nummer voorstel: 2026/5

Voor raadsvergadering: 26 mei 2026
Agendapunt : 4.6

Onderwerp:
Ombudsfunctie Steenwijkerland

Samenvatting

Uw raad heeft op 1 april 2025 besloten een raadswerkgroep in te stellen die zich moest buigen over de toekomstige vorm en inhoud van de ombudsfunctie Steenwijkerland. De raadswerkgroep heeft verslag uitgebracht aan het presidium. Het presidium heeft ingestemd met het voorstel van de werkgroep en legt u nu het profiel voor de toekomstige ombudsfunctionaris ter vaststelling voor.

Inleiding

In de raadsvergadering van 1 april 2025 heeft uw raad besloten door te gaan met de ombudsfunctie sociaal domein in gewijzigde vorm, hiertoe een raadswerkgroep in te stellen die zich gaat buigen over de toekomstige vorm en inhoud van de ombudsfunctie en de werkgroep op te dragen haar bevindingen uiterlijk 4 december 2025 met het presidium te delen.

De raadswerkgroep, bestaande uit de raadsleden Haveman en Muizelaar, is van mening dat de ombudsfunctionaris niet alleen onafhankelijk en toegankelijk moet zijn maar ook een groot Steenwijkerlands netwerk moet hebben, dan wel dit op korte termijn kunnen opbouwen. Omtrent de invulling van de functie heeft de raadswerkgroep onderzoek laten uitvoeren bij de omliggende gemeenten en de provincie Overijssel.

In de presidiumvergadering van 4 december 2025 heeft het presidium ingestemd met het voorstel van de werkgroep voor de invulling van de ombudsfunctie in Steenwijkerland.

Gewenst resultaat

Overgaan tot werving van een nieuwe ombudsfunctionaris voor de gemeente Steenwijkerland.

Argumenten

De raadswerkgroep heeft, omtrent de invulling van de functie ombudsfunctionaris, onderzoek laten uitvoeren bij de omliggende gemeenten en de provincie Overijssel.

Als eerste is gekeken naar de Overijsselse ombudsman. Deze is, na ruim 20 jaar, per 1 januari 2024, gestopt met zijn werkzaamheden. De regionale klachtrechtvoorziening is sindsdien weer ondergebracht bij de Nationale ombudsman. Reden hiervoor was dat het toekomstbestendig maken van de Overijsselse ombudsman alleen door uitbreiding en verdere professionalisering kon. Dit zou teveel extra kosten meebrengen voor de aangesloten gemeenten en samenwerkingsverbanden.

Vervolgens zijn de ons direct omringende gemeenten (Fryske Marren, Meppel, Noordoostpolder, Staphorst, Westerveld en Zwartewaterland) benaderd. De gemeenten Fryske Marren, Noordoostpolder, Staphorst en Zwartewaterland kennen geen (sociale) ombudsfunctionaris (meer). Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Meppel heeft in april 2025 besloten om te stoppen met de ombudsfunctie omdat het doel van de sociale ombudsfunctie (voorkomen dat inwoners door de transitie en transformatie van het sociaal domein tussen wal en schip vallen) was bereikt. De gemeente Westerveld kent momenteel nog wel een ombudsfunctie.

Om een vergelijk te kunnen maken van gemeenten met een ombudsfunctie is ook contact opgenomen met de gemeenten De Wolden (ca. 25.000 inwoners), Westerkwartier (ca. 65.000 inwoners) en Smallerland (ca. 57.000 inwoners). Deze drie gemeenten hebben de ombudsfunctie verschillend ingevuld: Westerkwartier heeft een ombudsfunctie voor ca. 12 uur per week, Smallerland voor minimaal 8 en maximaal 16 uur per week en De Wolden werkt met een aantal onafhankelijke clientondersteuners met een gemeentelijke subsidie van € 185.000 in 2023.

Werkzaamheden en budget ombudsfunctionaris

Vanuit de gemeenten Westerveld, Westerkwartier en Smallerland zijn omschrijvingen/profielen van de ombudsfunctionaris ontvangen. Deze zijn als input gebruikt voor het bijgaande concept-profiel voor de nieuwe ombudsfunctionaris Steenwijkerland.

Het maximaal door uw raad beschikbaar gesteld budget van € 40.000,-- op jaarbasis is uitgangspunt voor de berekening van het maximaal beschikbaar aantal uren voor een ombudsfunctionaris: 7 uur per week (ca. 350 op jaarbasis, uitgaande van een vergoeding van ca. € 80,-- per uur (excl. 21% btw) met daarnaast een vergoeding van de reiskosten).

Gezien het aantal meldingen in 2025, zal het maximaal beschikbaar aantal uren van 7 per week voor de gemeente Steenwijkerland voldoende moeten zijn. Het aantal beschikbare uren van 7 per week voor een ombudsfunctionaris in Steenwijkerland (ca. 45.000 inwoners) is ook in lijn met het aantal uren van de functionarissen in Smallerland (8 uur bij ca. 57.000 inwoners) en Westerkwartier (12 uur bij ca. 65.000 inwoners).

De ombudsfunctionaris valt rechtstreeks onder de gemeenteraad en legt aan de gemeenteraad verantwoording af. Samen met een raadsklankbordgroep bereidt de griffier de aanstelling, evaluatie en eventuele verlenging van de ombudsfunctie voor. De ombudsfunctionaris wordt daarna functioneel ondergebracht bij de griffie. De raadsklankbordgroep, bestaande uit twee fractievoorzitters en de griffier, vervult de werkgeversrol voor de ombudsfunctionaris. De raadsklankbordgroep heeft op regelmatige basis afstemming op procesniveau met de ombudsfunctionaris.

Financiële toelichting

Geen, in de begroting wordt jaarlijks een budget van € 40.000,-- beschikbaar gesteld ten behoeve van de invulling van de ombudsfunctie in Steenwijkerland.

Communicatie en participatie

De vacature voor ombudsfunctionaris gemeente Steenwijkerland zal op de gebruikelijke wijze bekend worden gemaakt.

Uitvoering en planning

De werving zal plaatsvinden na de installatie van de nieuwe raad.

Is het besluit openbaar?

Ja

Bijlagen bij dit voorstel:

- Profiel ombudsfunctionaris

Conceptbesluit:

Aan de raad van de gemeente Steenwijkerland wordt voorgesteld te besluiten:

1. Het profiel voor de ombudsfunctionaris Steenwijkerland vast te stellen;
2. Een raadsklankbordgroep te benoemen, bestaande uit twee fractievoorzitters;
3. De vacature voor ombudsfunctionaris open te stellen en de wervingsprocedure uit laten voeren door de raadsklankbordgroep en de griffier;
4. De functie van ombudsfunctionaris functioneel onder te brengen bij de griffie en
5. De raadsklankbordgroep en de griffier te belasten met het werkgeverschap.

Ondertekening:

De griffier,

De voorzitter,

A. ten Hoff.

H.K. de Groot

Raadsbesluit

Steenwijk, 26 mei 2026

Nummer voorstel: 2026/5

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

b e s l u i t:

1. Het profiel voor de ombudsfunctionaris Steenwijkerland vast te stellen;
2. Een raadsklankbordgroep te benoemen, bestaande uit twee fractievoorzitters;
3. De vacature voor ombudsfunctionaris open te stellen en de wervingsprocedure uit laten voeren door de raadsklankbordgroep en de griffier;
4. De functie van ombudsfunctionaris functioneel onder te brengen bij de griffie en
5. De raadsklankbordgroep en de griffier te belasten met het werkgeverschap.

De raad voornoemd,

de griffier

de voorzitter

A. ten Hoff

H.K. de Groot

Bijlage 1.

Profiel ombudsfunctionaris

Het doel van de functie van ombudsfunctionaris is om met die inwoners van de gemeente Steenwijkerland die tussen wal en schip dreigen te vallen, mee te denken en hen te begeleiden naar passende ondersteuning. Vooral de kwetsbare en vaak onzekere inwoner staat centraal.

De ombudsfunctionaris is laagdrempelig en onafhankelijk en slaat een brug tussen de inwoners en de gemeente.

Daarnaast draagt de ombudsfunctionaris ook bij aan het lerend vermogen van de gemeente. De ombudsfunctionaris signaleert verbeterpunten en gaat hierover in gesprek met de ambtelijke organisatie. De gemeente Steenwijkerland heeft ruim 45.000 inwoners. We gaan op basis van het aantal inwoners uit van een gemiddelde inzet van 7 uren per week.

De ombudsfunctionaris van de gemeente Steenwijkerland

- a. Is onafhankelijk, herkenbaar en laagdrempelig te benaderen en daardoor makkelijk aanspreekbaar voor inwoners van de gemeente Steenwijkerland;
- b. Biedt een luisterend oor, verkent samen met de inwoner de knelpunten en aangeboden problematiek en begeleidt de inwoner vervolgens door naar de reguliere toegang tot ondersteuning;
- c. Informeert en adviseert inwoners over de mogelijkheden van ondersteuning en begeleiding, klachten en bezwaar- en beroepsprocedures. Daarbij wordt gekeken naar een passende oplossing waarmee een inwoner verder kan;
- d. Is geen klachtenfunctionaris, maar helpt indien nodig op weg naar de daarvoor aangewezen klachten procedure.
- e. Is telefonisch en digitaal benaderbaar en komt desgewenst op huisbezoek, maakt een afspraak op het gemeentehuis te Steenwijk of op een andere openbare locatie elders in de gemeente;
- f. Registreert vragen, wensen, zorgen, ervaringen van inwoners en verzamelt trends in meldingen en knelpunten en bespreekt met de gemeente voor de verbetering van de dienstverlening. Heeft hiertoe rechtstreekse contacten met uitvoerenden, beleidsmedewerkers en teamleiders.
- g. Heeft of bouwt lokaal een netwerk op en onderhoudt deze ter bevordering van de bekendheid van de te leveren diensten;
- h. Treedt op als sparringpartner voor consultants en andere ambtenaren die werkzaam zijn in (met name) het sociaal domein;
- i. Stemt tweemaal per jaar af met de begeleidingsgroep vanuit de gemeenteraad en griffie;
- j. Rapporteert per half jaar aan de gemeenteraad en het college, deze rapportage zijn openbaar;
- k. Doet aanbevelingen ter verbetering van de dienstverlening op basis van de periodieke rapportage;
- l. Geeft, indien gewenst, toelichting op de halfjaarlijkse rapportages aan de gemeenteraad door middel van het verzorgen van een presentatie.

Competenties:

- beschikt over zeer ruime kennis en ervaring met betrekking tot beleid en doelgroepen op minimaal HBO-niveau.
- is integer, onafhankelijk, laagdrempelig en makkelijk aanspreekbaar (niet alleen voor inwoners, maar ook voor raadsleden en organisatie).
- heeft uitstekende communicatieve vaardigheden.
- heeft goed begrip van het gemeentelijk krachtenveld en is politiek sensitief.
- beschikt over natuurlijk gezag.

- heeft geen directe relatie met de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders, de gemeente als werkgever, door de gemeente gesubsidieerde instellingen of met een organisatie die in opdracht van de gemeente Steenwijkerland zorg uitvoert.

Plaats in de organisatie

De sociaal ombudsfunctionaris valt rechtstreeks onder de gemeenteraad en legt aan de gemeenteraad verantwoording af. Vanuit de gemeenteraad is er een raadsklankbordgroep, bestaande uit 2 fractievoorzitter die samen met de griffier het werkgeverschap vervult. Er vindt geregeld afstemming plaats op procesniveau met de ombudsfunctionaris.

De benoeming vindt plaats door de gemeenteraad voor de duur van twee jaar. Verlenging kan daarna een optie zijn.